

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ПРАВООХОРОННИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Торбін І. Ю., аспірант Одеського державного університету
внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4166-1820>

Запровадження воєнного стану в Україні суттєво вплинуло на функціонування всієї системи державного управління, зокрема і на діяльність митних органів, де особливого значення набуває забезпечення належного контролю за переміщенням товарів, транспортних засобів, гуманітарної допомоги, військового спорядження та інших вантажів через митний кордон держави. Ефективне виконання цих завдань неможливе без тісної взаємодії Державної митної служби України з органами державної влади, правоохоронними органами та військовими формуваннями, оскільки воєнний стан створює додаткові ризики для національної безпеки, що пов'язані з незаконним переміщенням зброї, боєприпасів, стратегічних ресурсів, контрабандою товарів, фінансуванням терористичною діяльністю та іншими загрозами [1]. Така взаємодія спрямована на забезпечення економічної безпеки держави, захист митних інтересів України, наповнення державного бюджету та протидію правопорушенням у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Основними формами взаємодії Державної митної служби України з органами державної влади є: по-перше, це участь у підготовці проєктів законів, підзаконних нормативно-правових актів та інших документів, що регулюють митну сферу. У цьому напрямі вона взаємодіє з Кабінетом Міністрів України; Міністерством фінансів України; комітетами Верховної Ради України та іншими центральними органами виконавчої влади. Окрім того, Митна служба постійно обмінюється інформацією з державними органами щодо зовнішньоекономічних операцій, статистики, суб'єктів господарювання, фактів порушення законодавства, переміщення товарів через митний кордон тощо. Такий обмін сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень та забезпеченню контролю за дотриманням законодавства.

Також, залежно від характеру вантажів та завдань митного контролю Державна митна служба співпрацює з Міністерствами економіки, довкілля та сільського господарства і аграрної політики та продовольства України, з Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та іншими контролюючими та дозвільними органами. Така взаємодія необхідна для здійснення ветеринарного, фітосанітарного, екологічного та інших видів державного контролю [2]. За таких умов митні органи виконують не лише фіскальну функцію, а й стають важливим елементом системи

національної безпеки та оборони держави, саме тому особливої актуальності набуває питання організації взаємодії митної служби з правоохоронними органами, прикордонною службою, органами прокуратури, Службою безпеки України, Національною поліцією, Бюро економічної безпеки України та іншими суб'єктами забезпечення державної безпеки. В умовах воєнного стану взаємодія Державної митної служби України з органами державної влади та правоохоронними підрозділами характеризується низкою особливостей. Сучасні виклики вимагають оперативного обміну інформацією, координації дій під час проведення спільних заходів, використання сучасних інформаційних технологій та створення ефективних механізмів міжвідомчої співпраці. Митні органи отримують і передають відомості щодо переміщення стратегічних товарів, експорту та імпорту товарів військового призначення, виявлених фактів контрабанди, осіб, причетних до незаконної діяльності, ризикових зовнішньоекономічних операцій. Такий обмін здійснюється із Службою безпеки України, Національною поліцією України, Бюро економічної безпеки України, Державною прикордонною службою України та іншими органами.

Взаємодія між митними та правоохоронними органами спрямована на запобігання порушенням митного законодавства, виявлення каналів незаконного переміщення товарів через державний кордон, припинення діяльності організованих злочинних груп та забезпечення економічної безпеки держави. Така взаємодія здійснюється шляхом проведення спільних перевірок, оперативних заходів, обміну інформацією та документування правопорушень.

Особливо важливою є співпраця з Державною прикордонною службою України під час якої здійснюється прикордонний та митний контроль, виявляються факти незаконного переміщення товарів, забезпечується режим в пунктах пропуску через державний кордон, виявляються особи, які намагаються незаконно перетнути кордон, здійснюється припинення незаконного переміщення товарів та зброї та забезпечується функціонування гуманітарних коридорів.

А, також є важливою співпраця з Державною податковою службою України щодо контролю за сплатою митних та податкових платежів, перевірки законності зовнішньоекономічних операцій, обміну інформацією про суб'єктів господарювання та виявлення схем ухилення від оподаткування. Митна служба взаємодіє з військовими адміністраціями, Міністерством оборони України та іншими органами сектору безпеки й оборони щодо: прискореного оформлення військових вантажів, ввезення гуманітарної допомоги, контролю за переміщенням товарів подвійного використання, забезпечення потреб Збройних Сил України. Завдяки цьому забезпечується безперервне постачання матеріально-технічних ресурсів для потреб оборони держави [3].

Отже, в умовах воєнного стану взаємодія Державної митної служби України з органами державної влади та правоохоронними підрозділами набуває стратегічного значення для забезпечення національної безпеки,

економічної стабільності та обороноздатності держави. Така взаємодія характеризується підвищеним рівнем координації, оперативним обміном інформацією, проведенням спільних заходів та використанням сучасних механізмів контролю й аналізу ризиків. Ефективна міжвідомча співпраця дозволяє своєчасно виявляти та припиняти митні правопорушення, протидіяти контрабанді, забезпечувати належне функціонування пунктів пропуску та створювати умови для безперебійного постачання ресурсів, необхідних для захисту України в умовах воєнної агресії. Вдосконалення правових та організаційних механізмів такої взаємодії залишається одним із пріоритетних напрямів розвитку системи державного управління у сфері митної справи.

Список бібліографічних посилань

1. Державна митна служба України. Офіційний сайт. URL. [https:// mof.gov.ua/uk/ state -customs-service](https://mof.gov.ua/uk/state-customs-service) (дата звернення 19.06.2026).
2. Довгостроковий план державного контролю в окремих сферах державного контролю, здійснення якого належить до компетенції Держпродспоживслужби, на 2022-2026 роки : Наказ Міністерства економіки України від 05 січня 2022 року № 10-22. URL. pss.gov.ua/storage/app/sites/12/dovgostrokovuy.pdf (дата звернення 19.06.2026).
3. Про затвердження Положення «Про координацію діяльності правоохоронних органів по боротьбі із злочинністю та корупцією» : Наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної податкової служби України, Міністерства оборони України, Державної митної служби України, Державної прикордонної служби України, Державної пенітенціарної служби України від 26.04.2012 № 43/375/166/353/284/241/290/236. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0043900-12#Text> (дата звернення 19.06.2026).